

Organizační úvod

Úvod

Poznámka (Motivace)

Hledání řešení diferenciálních rovnic. (Např. nahradíme rovnici definicí operátoru a hledáme, kde je operátor identita. Tedy neřešíme rovnice, ale prostory, na kterých máme funkce.)

Definice 0.1

$$\mathbb{K} = \mathbb{C} \vee \mathbb{K} = \mathbb{R}.$$

1 Banachovy a Hilbertovy prostory

Definice 1.1 (Normovaný lineární prostor)

Nechť X je vektorový prostor nad $\mathbb{K}$. Funkci $\|\cdot\| : X \rightarrow [0, \infty)$ nazveme normou na X , pokud

$$\|x\| = 0 \Leftrightarrow x = \mathbf{o},$$

$$\|x + y\| \leq \|x\| + \|y\|,$$

$$\|\alpha \cdot x\| = |\alpha| \cdot \|x\|.$$

Tvrzení 1.1

Nechť $(X, \|\cdot\|)$ je normovaný lineární prostor nad $\mathbb{K}$.

Funkce $\varrho(x, y) = \|x - y\|$ je translačně invariantní metrika na X .

Norma je 1-lipschitzovská (a tedy spojitá) funkce na x .

Zobrazení $+: X \times X \rightarrow X$ a $\cdot : \mathbb{K} \times X \rightarrow X$ jsou spojitá.

┌
Důkaz

První část byla na MA3. Druhá: Zvol $x, y \in X$. Pak $\|y\|, \|x\| \leq \|x\| + \|x - y\|$, tudíž $|\|x\| - \|y\|| \leq \|x - y\|$.

Třetí část: Připomenutí: Součin metrických prostorů s maximovou metrikou je metrický prostor. Důkaz tohoto i třetí části je pak jednoduché cvičení. □
└

Definice 1.2 (Uzavřená a otevřená koule)

$$B_X(x, r) = \{y \in X \mid \|x - y\| \leq r\}.$$

$$U_X(x, r) = \{y \in X \mid \|x - y\| < r\}.$$

$$S_X(x, r) = \{y \in X \mid \|x - y\| = r\}.$$

$$B_X = B(0, 1)$$

$$U_X = U(0, 1)$$

$$S_X = S(0, 1)$$

Definice 1.3 (Banachův prostor)

Banachův prostor je normovaný lineární prostor, který je úplný v metrice dané normou.

Dále se opakovaly metrické prostory. Úplnost, kompaktnost a Bairova věta.

Tvrzení 1.2

Nechť X je normovaný lineární prostor a Y jeho podprostor. Potom a) Je-li Y Banachův, pak je Y uzavřený v X . Pokud je naopak X Banachův, pak Y je Banachův právě tehdy, když je uzavřený.

┌

Důkaz

Je-li (P, ϱ) úplný, pak $M \subseteq P$ je úplný $\Leftrightarrow M$ je uzavřený. To dává speciálně b).

└

(P, ϱ) je MP, pak $M \subseteq P$ je úplný $\implies M$ uzavřený. To dává speciálně a). □

Například

$(\mathbb{K}, \|\cdot\|_p)$, $L_p(\Omega, \mathcal{A}, \mu, \mathbb{K})$, kde funkce je $\Omega \rightarrow \mathbb{K}$ a norma je definována jako p -tá odmocnina z integrálu funkce na p . $l_p(l)$ resp. $l_p(l, \mathbb{K})$ je diskretní verze předchozího (tj. se sumou). $\mathbb{C}(K)$, kde K je hausdorffův a kompaktní TP.

c jsou všechny posloupnosti se supremovou normou, c_0 jsou všechny posloupnosti konvergující k 0 se supremovou normou. c_{00} sestává z těch posloupností, kde je jen konečně mnoho nenulových prvků (norma je maximová), je to lineární prostor, ale není Banachův. $c_0(I)$ je zobecnění z $c_0(\mathbb{N})$ na libovolnou diskretní množinu I , tj. obsahuje „posloupnosti“, kde pro každé ε je pouze konečně mnoho členů větších než ε (pak $(c_0(I), \|\cdot\|_\infty)$ je Banachův).

$\mathcal{L}^1([0, 1], \|\cdot\|_{\mathcal{L}^1})$ (prostor hladkých funkcí na intervalu $[0, 1]$), kde $\|f\|_{\mathcal{L}^1} = \|f\|_\infty + \|f'\|_\infty$. $\mathcal{M}(K) = \{\mu : \text{Borel}(K) \rightarrow \mathbb{K} \mid \mu \text{ regulární míra}\}$, $\|\mu\| := \sup \{\sum_{i=1}^\infty |\mu(B_i)| \mid \bigcup B_i = K, B_i \text{ Borelové}\}$.

Věta 1.3

Na konečněrozměrném vektorovém prostoru jsou všechny normy ekvivalentní.

Důkaz

Později. □

Lemma 1.4

Nechť X je vektorový prostor, $\|\cdot\|_1$ a $\|\cdot\|_2$ jsou normy na X , $B_1 = B_{X,\|\cdot\|_1}$, $B_2 = B_{X,\|\cdot\|_2}$ a $a, b > 0$. Pak $a\|x\|^2 \leq \|x\|_1 \leq b\|x\|_2$ pro každé $x \in X$, právě když $aB_1 \subset B_2 \subset bB_1$. Speciálně $\|\cdot\|_1 = \|\cdot\|_2$ právě tehdy, když $B_1 = B_2$.

Důkaz

$\Rightarrow$: Zvol $x \in aB_1$, pak $\|\frac{x}{a}\|_1 \leq 1 \Rightarrow x \in B_2$. Opačně: Zvol $x \in B_2$, pak $\|x\|_2 \leq 1 \Rightarrow x \in B_1$.

$\Leftarrow$: Pokud $x = 0$, pak jsou nerovnosti jasné. Zvol $x \neq 0$. Pak $\frac{x}{\|x\|_1} \in B_1$. Pak $\frac{ax}{\|x\|_1} \in B_1 \subset B_2 \Rightarrow a\|x\|_2 \leq \|x\|_1$. Analogicky pro druhý směr. □

Tvrzení 1.5

Nechť X je vektorový prostor a $\|\cdot\|_1$ a $\|\cdot\|_2$ jsou normy na X a B_1 a B_2 jako minule. Následující tvrzení jsou ekvivalentní:

1. Normy $\|\cdot\|_1$ a $\|\cdot\|_2$ jsou ekvivalentní.
2. Existují $a, b > 0$ taková, že $aB_1 \subset B_2 \subset bB_1$.
3. Zobrazení $\text{id} : (X, \|\cdot\|_1) \rightarrow (X, \|\cdot\|_2)$ je homeomorfismus.
4. Otevřené množiny v $(X, \|\cdot\|_1)$ splývají s otevřenými množinami $(X, \|\cdot\|_2)$.
5. $\|x_n - x\|_1 \rightarrow 0$, právě když $\|x_n - x\|_2 \rightarrow 0$ pro $\{x_n\} \subset X$, $x \in X$.

Důkaz

$1 \Leftrightarrow 2$ plyne z předchozího lemmatu. $3 \Leftrightarrow 4 \Leftrightarrow 5$ je lehké a platí ve všech MP. $1 \Rightarrow 5$ jasné.

$5 \Rightarrow 1$: Sporem posloupností jdoucí k 1. TODO □

Definice 1.4

Nechť X je vektorový prostor. Řekneme, že množina $M \subset X$ je konvexní, pokud pro každé $x, y \in M$ a $\lambda \in [0, 1]$ platí, že $\lambda x + (1 - \lambda)y \in M$.

Poznámka (Fakt)

Koule v normovaném lineárním prostoru jsou konvexní množiny. (A naopak každá konvexní množina může být koulí v nějaké normě.)

Definice 1.5 (Konvexní obal)

Nechť X je vektorový prostor a $M \subset X$. Konvexním obalem M nazveme množinu $\text{conv } M = \bigcap \{C \supset M \mid C \subset X \text{ je konvexní}\}$.

Tvrzení 1.6

Nechť X je vektorový prostor a $M \subset X$. Pak

$$\text{conv } M = \left\{ \sum_{i=1}^n \lambda_i x_i \mid x_i \in M, \lambda_i \geq 0, \sum \lambda_i = 1, n \in \mathbb{N} \right\}.$$

┌

Důkaz

⊆: Stačí dokázat, že množina vpravo je konvexní. Přímočaré.

⊇: Stačí dokázat, že každý prvek vlevo je v konvexním obalu. Indukcí podle n , přímočaré. □

Definice 1.6

Nechť X je vektorový prostor. Řekneme, že množina $M \subset X$ je symetrická, pokud $-M = M$.

Poznámka (Fakt)

Nechť M je symetrická konvexní podmnožina normovaného lineárního prostoru X , která obsahuje $U(x, r)$ respektive $B(x, r)$ pro nějaké $x \in X$ a $r \geq 0$. Pak $U(0, r) \subset M$, resp. $B(0, r) \subset M$.

┌

Důkaz

Jednoduchý. □

Definice 1.7

Nechť X je normovaný lineární prostor a $M \subset X$. Pak definujeme uzavřený lineární obal M jako

$$\overline{\text{span}} M = \bigcap \{Y \supset M \mid Y \text{ uzavřený podprostor } X\}$$

a uzavřený konvexní obal jako $\overline{\text{conv}} M = \bigcap \{TODO\}$.

Poznámka (Fakt)

Nechť X je normovaný lineární prostor, Y je podprostor X a $C \subset X$ je konvexní. Pak $\overline{Y}$ je podprostor X a $\overline{C}$ je konvexní množina.

Poznámka (Fakt)

Nechť X je normovaný lineární prostor a $M \subset X$. Pak $\overline{\text{span}} M = \overline{\text{span } M}$ a $\overline{\text{conv}} M = \overline{\text{conv } M}$.

Věta 1.7

Nechť X je normovaný lineární prostor, $Y \subset X$ uzavřený podprostor a $Z \subset X$ konečněrozměrný podprostor. Pak $\text{span}(Y \cup Z)$ je uzavřený.

┌

Důkaz

Stačí dokázat pro $\dim Z = 1$ (pak indukci). Ať $Z = \text{span}(e)$, $e \notin Y$. Ověříme, že $\text{span}(Y \cup \{e\}) = \{y + ke | k \in \mathbb{K}\}$ je uzavřený: Ať $x_n = y_n + k_n e \rightarrow x \in X$. Chci $x \in \text{span } Y$.

1. krok: (t_n) je omezená. (Kdyby ne, pak má limitu nekonečno.) Pak ale $\|\frac{y_{n_k}}{t_{n_k}} + e\| = \frac{1}{|t_{n_k}|} \|x_{n_k}\| \rightarrow 0$, tedy $\frac{y_{n_k}}{t_{n_k}} \rightarrow -e \notin Y$, tedy Y není uzavřená. $\nexists$

Tedy existuje posloupnost (n_k) , že $t_{n_k} \rightarrow t \in \mathbb{K}$. Pak ale $y_{n_k} = x_{n_k} - t_{n_k} e \rightarrow x - te \in Y$. Tedy $\exists z \in Y : x - te = z$, tj. $x = z + te \in \text{span}(Y \cup \{e\})$. $\square$

└

Důsledek

Nechť X je normovaný lineární prostor. Každý konečněrozměrný podprostor X je uzavřený v X .

TODO

Věta 1.8 (Test úplnosti)

Nechť X je normovaný lineární prostor. Pak X je Banachův, právě když každá absolutně konvergentní řada je konvergentní.

┌ *Důkaz*

$\implies$: Ať X je Borelovský, $\sum_{n=1}^{\infty} x_n$ je AK řada. $s_N = \sum_{n=1}^N x_n$. Chceme (s_n) je cauchy: Buď $\varepsilon > 0$. Ať $n_0 \in \mathbb{N}$ je takové, že $\sum_{n=N}^M \|x_n\| < \varepsilon$, $n_0 \leq N < M$. Pak ale pro $n_0 \leq N < M$ je

$$\|s_N - s_M\| = \left\| \sum_{n=N+1}^M x_n \right\| \leq \sum_{n=N+1}^M \|x_n\| < \varepsilon.$$

Tedy (s_n) je konvergentní.

$\Leftarrow$: Ať (x_n) je cauchyovská. Indukcí najdeme podposloupnost, že $\|x_{n_k} - x_{n_{k+1}}\| < 2^{-k}$, $k \in \mathbb{N}$. Pak

$$z = \sum_{k=1}^{\infty} (x_{n_{k+1}} - x_{n_k}) = \lim_{k \rightarrow \infty} (x_{n_{k+1}} - x_{n_1})$$

$$\implies \lim_{k \rightarrow \infty} x_{n_k} = \lim_{k \rightarrow \infty} (x_{n_k} - x_{n_1} + x_{n_1}) = \lim_{k \rightarrow \infty} (x_{n_k} - x_{n_1}) + \lim_{k \rightarrow \infty} x_{n_1} = z + x_{n_1}.$$

Celkem $\exists(n_k) \nearrow$, že $\lim(x_{n_k})$ existuje. Značme $x = \lim_{k \rightarrow \infty} x_{n_k}$. Chceme $\lim_{n \rightarrow \infty} x_n = x$. V metrickém prostoru konverguje Cauchyovská posloupnost právě tehdy, pokud existuje její konvergentní podposloupnost. $\square$

Definice 1.8 (Zobecněná řada)

Nechť X je normovaný lineární prostor, Γ je množina a $\{x_\gamma\}_{\gamma \in \Gamma}$ je kolekce prvků prostoru X . Symbol $\sum_{\gamma \in \Gamma} x_\gamma$ nazveme zobecněnou řadou.

Dále $\mathcal{F}(\Gamma)$ značí systém všech konečných podmnožin Γ . Řekneme, že zobecněná řada ... konverguje (též konverguje bezpodmínečně) k $x \in X$, pokud platí

$$\forall \varepsilon > 0 \exists F \in \mathcal{F}(\Gamma) \forall F' \in \mathcal{F}(\Gamma), F' \subseteq F : \left\| x - \sum_{\gamma \in F'} x_\gamma \right\| < \varepsilon.$$

Existuje-li $x \in X$, říkáme, že je zobecněná řada ... (bezpodmínečně) konvergentní a x nazýváme jejím součtem. Konverguje-li zobecněná řada reálných čísel $\sum_{\gamma \in \Gamma} \|x_\gamma\|$, pak se zobecněná řada $\sum_{\gamma \in \Gamma} x_\gamma$ nazývá absolutně konvergentní.

Definice 1.9 (Bolzanova-Cauchyova podmínka)

Řekneme, že zobecněná řada TODO

Věta 1.9 (Nutná podmínka konvergence)

Nechť $\sum_{\gamma \in \Gamma} x_\gamma$ je konvergentní zobecněná řada v normovaném lineárním prostoru X . Pak je její součet určen jednoznačně a $(\|x_\gamma\|)_{\gamma \in \Gamma} \in c_0(\Gamma)$.

┌ *Důkaz (Jednoznačnost)*

At $\sum_{\gamma \in \Gamma} x_\gamma = x \neq y = \sum_{\gamma \in \Gamma} x_\gamma$. Pak $\forall \varepsilon > 0$:

$$\exists F_x \in \mathcal{F}(\Gamma) \forall F \supseteq F_x : \|x - \sum_{\gamma \in \Gamma} x_\gamma\| < \frac{\varepsilon}{2},$$

$$\exists F_y \in \mathcal{F}(\Gamma) \forall F \supseteq F_y : \|y - \sum_{\gamma \in \Gamma} x_\gamma\| < \frac{\varepsilon}{2}.$$

Pak pro $\varepsilon = \|x - y\| \leq \|x - \sum_{F_x \cup F_y} x_\gamma\| + \|\sum_{F_x \cup F_y} x_\gamma - y\| < \varepsilon$. ✎

□

┌ *Důkaz (Existence)*

Chceme $(\|x_\gamma\|) \in c_0(\Gamma)$: At $\varepsilon > 0$ libovolné. Najdeme

$$F \in \mathcal{F}(\Gamma) \forall F' \supset F : \|x - \sum_{\gamma \in F'} x_\gamma\| < \frac{\varepsilon}{2}.$$

Pak pro $\gamma_0 \notin F$ máme

$$\|x_{\gamma_0}\| = \left\| \sum_{\gamma \in F \cup \{\gamma_0\}} x_\gamma - x + x - \sum_{\gamma \in F} x_\gamma \right\| \leq \|\dots\| + \|\dots\| < \varepsilon.$$

Tedy $\{\gamma \in \Gamma \mid \|x_\gamma\| > \varepsilon\} \subseteq F \in \mathcal{F}(\Gamma) \implies (\|x_\gamma\|) \in c_0(\Gamma)$. (Je tam pouze konečný počet prvků větších než ε .)

□

Věta 1.10

Nechť X je Banachův prostor.

1. *Zobecněná řada v X je konvergentní právě tehdy, když splňuje Bolzanovu-Cauchyovu podmínku.*
2. *Každá absolutně konvergentní zobecněná řada v X je konvergentní.*
3. *Je-li zobecněná řada $\sum_{\gamma \in \Gamma} x_\gamma$ v X konvergentní a $\Lambda \subset \Gamma$, pak je i zobecněná řada $\sum_{\gamma \in \Lambda} x_\gamma$ konvergentní.*

┌

Důkaz (1.) $\Rightarrow$: Ať $\sum_{\gamma \in \Gamma} x_\gamma$ je konvergentní. Zvol $\varepsilon > 0$. Zvolíme

$$F \in \mathcal{F}(\Gamma) \quad \forall F' \supseteq F : \left\| \sum_{\gamma \in \Gamma} x_\gamma - \sum_{\gamma \in F'} x_\gamma \right\| < \frac{\varepsilon}{2}.$$

Pak pro $\tilde{F} \in \mathcal{F}(\Gamma)$, že $\tilde{F} \cap F = \emptyset$ máme:

$$\left\| \sum_{\gamma \in \tilde{F}} x_\gamma \right\| = \left\| \sum_{\gamma \in F \cup \tilde{F}} x_\gamma - \sum_{\gamma \in F} x_\gamma + \sum_{\gamma \in \Gamma} x_\gamma - \sum_{\gamma \in F} x_\gamma \right\| \leq \|\dots\| + \|\dots\| < \varepsilon.$$

 $\Leftarrow$: Ať $\sum_{\gamma \in \Gamma} x_\gamma$ splňuje B-C podmínku. Pak najdeme posloupnost $(F_n)_{n=1}^\infty \in \mathcal{F}(\Gamma)^\mathbb{N}$, že

$$F_1 \subset F_2 \subset \dots \wedge \forall F' \in \mathcal{F}(\Gamma) : F' \cap F_n = \emptyset : \left\| \sum_{\gamma \in F'} x_\gamma \right\| < \frac{1}{n}.$$

Označ $y_n = \sum_{\gamma \in F_n} x_\gamma$. 1. krok: (y_n) je cauchyovská. (Dokáže se snadno.) 2. krok: Tedy existuje $y \in X : \lim y_n = y$. Chceme $y = \sum_{\gamma \in \Gamma} x_\gamma$. Ať $\varepsilon > 0$.

$$\forall F' \supset F : \left\| y - \sum_{\gamma \in F'} x_\gamma \right\| \leq \left\| y_{n_0} - \sum_{\gamma \in F'} x_\gamma \right\| + \|y_{n_0} - y\| = \sum_{\gamma \in F' \setminus F_{n_0}} x_\gamma \leq \frac{1}{n_0} + \|y_{n_0} - y\| < \varepsilon.$$

□

└

┌

*Důkaz (2.)*Víme, že $\sum_{\gamma \in \Gamma} \|x_\gamma\|$ je konvergentní. Dle tvrzení níže tedy

$$\sum_{\gamma \in \Gamma} \|x_\gamma\| = S = \sup \left\{ \sum_{\gamma \in \Gamma} \|x_\gamma\| : F \in \mathcal{F}(\Gamma) \right\}.$$

Ověříme, že $\sum x_\gamma$ splní B-C podmínku: Ať $\varepsilon > 0$. Ať $F \in \mathcal{F}(\Gamma)$ tak, že $S - \varepsilon < \sum_{\gamma \in F} \|x_\gamma\|$. Pak $\forall F' \in \mathcal{F}(\Gamma)$, že $F' \cap F = \emptyset$:

$$\left\| \sum_{\gamma \in F'} x_\gamma \right\| \leq \sum_{\gamma \in F'} \|x_\gamma\| = \sum_{\gamma \in F' \cup F} \|x_\gamma\| - \sum_{\gamma \in F} \|x_\gamma\| < \varepsilon.$$

□

└

┌

Důkaz (3.)

Snadný důsledek 1., protože B-C podmínka se zjevně dědí na podmnožiny.

□

└

Tvrzení 1.11

Nechť $\sum_{\gamma \in \Gamma} a_\gamma$ je zobecněná řada nezáporných čísel. Pak tato řada konverguje, právě když $\sup \left\{ \sum_{\gamma \in F} a_\gamma : F \in \mathcal{F}(\Gamma) \right\} < +\infty$. A navíc platí $\sum_{\gamma \in \Gamma} a_\gamma = \sup \left\{ \sum_{\gamma \in F} a_\gamma : F \in \mathcal{F}(\Gamma) \right\}$.

┌ *Důkaz*

$\Rightarrow$: Ať $\sum_{\gamma \in \Gamma} a_\gamma$ konverguje. Pak zvolíme $F \in \mathcal{F}(\Gamma) \forall F' \supset F : \|\sum_{\gamma \in \Gamma} a_\gamma - \sum_{\gamma \in F} a_\gamma\| < 1$. Pak $\forall H \in \mathcal{F}(\Gamma) : \sum_{\gamma \in H} a_\gamma \leq \sum_{\gamma \in H \cup F} a_\gamma \leq \sum_{\gamma \in \Gamma} a_\gamma + 1$. Tedy $\sup \dots \leq \sum_{\gamma \in \Gamma} a_\gamma + 1 < \infty$.

$\Leftarrow$: Ať $S := \sup \dots < \infty$. Chceme $\sum_{\gamma \in \Gamma} a_\gamma = S$. Ať $\varepsilon > 0$. Ať $H \in \mathcal{F}(\Gamma)$ (z definice suprema) taková, že $S - \varepsilon < \sum_{\gamma \in H} a_\gamma$. Pak pro $F' \supset H$ máme

$$|S - \sum_{\gamma \in F'} a_\gamma| = S - \sum_{\gamma \in F'} a_\gamma < S - \sum_{\gamma \in H} a_\gamma < \varepsilon.$$

└ Tedy $\sum a_\gamma = S$. □

Tvrzení 1.12

Nechť X je normovaný lineární prostor a $\{x_n\} \subset X$. Pak zobecněná řada $\sum_{n \in \mathbb{N}} x_n$ je absolutně konvergentní, právě když řada $\sum_{n=1}^{\infty} x_n$ je konvergentní.

┌ *Důkaz*

$\Rightarrow$: Ať $\sum_{n=1}^{\infty} \|x_n\| =: S < \infty$. Pak

$$\sup_{F \in \mathcal{F}(\mathbb{N})} \sum_{n \in F} \|x_n\| \leq \sup_{N \in \mathbb{N}} \sum_{n=1}^N \|x_n\| = \sum_{n=1}^{\infty} \|x_n\| = S < \infty,$$

neboť každá konečná množina v přirozených číslech má maximum (a odebráním kladných prvků sumu zmenšíme).

$\Leftarrow$: Ať $\sum_{n \in \mathbb{N}} \|x_n\|$ je konvergentní, pak dle předchozího tvrzení $S := \sup_{F \in \mathcal{F}(\mathbb{N})} \sum_{n \in F} \|x_n\| < \infty$. Tedy

$$\sum_{n=1}^{\infty} \|x_n\| = \sup_{N \in \mathbb{N}} \sum_{n \in [N]} \|x_n\| \leq S < \infty.$$

└ □

Věta 1.13

Nechť $\{x_n\}$ je posloupnost v Banachově (pro normovaný lineární prostor je důkaz složitější) prostoru X . Pak následující tvrzení jsou konvergentní:

1. $\sum_{n \in \mathbb{N}} x_n$ konverguje (říkáme $\sum_{n=1}^{\infty} x_n$ konverguje bezpodmínečně).
2. $\sum_{n=1}^{\infty} x_{\pi(n)}$ konverguje pro každou permutaci $\pi : \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{N}$ ke stejnému součtu.
3. $\sum_{n=1}^{\infty} x_{\pi(n)}$ konverguje pro každou permutaci $\pi : \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{N}$.

┌ *Důkaz*

1 $\implies$ 2: Ať $\varepsilon > 0$ a $\pi \in \mathbb{S}(\mathbb{N})$. Ať $F \in \mathcal{F}(\mathbb{N})$ splňuje, že $\forall F' \supseteq F : \|\sum_{n \in F'} x_n - x\| < \varepsilon$, kde $x = \sum_{n \in \mathbb{N}} x_n$. Zvolme $n_0 \in \mathbb{N} : F \subseteq \{\pi(1), \dots, \pi(n_0)\}$. Pak $\forall n \geq n_0 : \|\sum_{i=1}^n x_{\pi(i)} - x\| < \varepsilon$. Tedy $\sum_{n=1}^{\infty} x_{\pi(n)} = x$.

2 $\implies$ 3: okamžitě. 3 $\implies$ 1: Pro spor předpokládejme, že $\sum_{n=1}^{\infty} x_{\pi(n)}$ konverguje pro každou $\pi \in \mathbb{S}(\mathbb{N})$, ale $\sum_{n \in \mathbb{N}} x_n$ nesplňuje B-C podmínku. Zvolme $\varepsilon > 0$ svědčící o tom, že B-C podmínka není splněna. Pak existuje $(F_n)_{n=1}^{\infty} \in \mathcal{F}(\mathbb{N})^{\mathbb{N}}$, že $F_n \cap F_m = \emptyset \ \forall n \neq m$, $\max F_n < \min F_{n+1}$, $n \in \mathbb{N}$ a $\|\sum_{i \in F_n} x_i\| \geq \varepsilon$.

Zvolme $\pi \in \mathbb{S}(\mathbb{N})$ splňující, že existuje $(n_k) \nearrow$ a $(p_k)_{k=1}^{\infty} \in \mathbb{N}^{\mathbb{N}}$, že $\pi(\{n_k, n_k + 1, \dots, n_k + p_k\}) = F_k \ \forall k \in \mathbb{N}$. Tedy $\forall k \in \mathbb{N} : \|\sum_{i=n_k}^{n_k+p_k} x_{\pi(i)}\| = \|\sum_{i \in F_k} x_i\| \geq \varepsilon$. To však znamená, že $\sum_{i=1}^{\infty} x_{\pi(i)}$ nesplňuje B-C podmínku, tedy není konvergentní. ζ □

Věta 1.14

Každá absolutně konvergentní řada v Banachově prostoru je bezpodmínečně konvergentní.

┌ *Důkaz*

Jasný z minulé věty. □

Navíc v $\mathbb{R}$ platí ekvivalence.

Věta 1.15

Pokud $\dim X = +\infty$, pak $\exists (x_n) : \sum_{n=1}^{\infty} \|x_n\|$ konverguje, ale $\sum_{n \in \mathbb{N}} x_n$ není konvergentní.

2 Lineární operátory a funkcionály

Poznámka (Opakovali jsme)

Lineární zobrazení (viz linegebra), dále:

Věta 2.1

Nechť X, Y jsou normované lineární prostory a $T : X \rightarrow Y$ je lineární zobrazení. Pak následující tvrzení jsou ekvivalentní:

1. T je spojitý.
2. T je spojitý v jednom bodě.
3. T je spojitý v 0.
4. $\exists C \geq 0$ tak, že $\|T(x)\| \leq C\|x\| \quad \forall x \in X$.
5. T je Lipschitzovské.
6. T je stejnoměrně spojitý.
7. $T(A)$ je omezená pro každou omezenou $A \subset X$.
8. $T(B_X)$ je omezená.
9. $T(U(0, \delta))$ je omezená pro nějaké $\delta > 0$.

Prostor $\mathcal{L}(X \rightarrow Y)$ s normou $\|T\| = \sup_{x \in B_x} \|T(x)\|$ je normovaný lineární prostor.

Lemma 2.2

Nechť X, Y jsou normované lineární prostory a $T \in \mathcal{L}(X, Y)$.

- $\|T(x)\| \leq \|T\| \cdot \|x\|$ pro každé $x \in X$.
- $\|T\| = \sup_{x \in S_X} \|T(x)\| = \sup_{x \in X \setminus \{0\}} \frac{\|T(x)\|}{\|x\|} = \sup_{x \in U_X} \|T(x)\|$.
- $\|T\| = \inf \{C \geq 0 \mid \|T(x)\| \leq C\|x\| \forall x \in X\}$.

┌
Důkaz

Pro $x \in X \setminus \{\mathbf{o}\}$ platí $\|T(x)\| = \|T(\frac{x}{\|x\|})\| \cdot \|x\| \leq \|T\| \cdot \|x\|$.

$S_X \subseteq B_X$, tedy $\|T\| \geq \sup_{x \in S_X} \|T(x)\|$. $\forall x \in X \setminus \{\mathbf{o}\}$:

$$\frac{\|T(x)\|}{\|x\|} = \|T(\frac{x}{\|x\|})\| \leq \sup_{y \in S_X} \|T(y)\|,$$

tedy $\sup_{x \in S_X} \|T(x)\| \geq \sup_{x \in X \setminus \{\mathbf{o}\}} \frac{\|T(x)\|}{\|x\|} =: S_3$. Pro $x \in U_X \setminus \{\mathbf{o}\}$ platí $\|T(x)\| \leq \frac{\|T(x)\|}{\|x\|} \leq S_3$, tedy $\sup_{x \in U_X} \|T(x)\| \leq S_3$. Konečně, pro $x \in B_x$: $\|T(x)\| \leftarrow \|T((1 - \frac{1}{n})x)\| \leq \sup_{x \in U_X} \|T(x)\| =: S_4$, tedy $\|T_x\| = \lim_{n \rightarrow \infty} \|T((1 - \frac{1}{n})x)\| \leq S_4 \implies \sup_{x \in B(x)} \|T(x)\| \leq S_4$.

Dle prvního bodu máme nerovnost „ $\geq$ “. Pro „ $\leq$ “ zvolme $\varepsilon > 0$ ... ať $\tilde{c} > 0$ je takové, že $\tilde{c} < \inf \{ \dots \} + \varepsilon$. Pak $\|T\| = \sup_{x \in B_x} \frac{\|T_x\|}{\|x\|} \leq \inf \{ \dots \}$. □

Definice 2.1

Nechť X je normovaný lineární prostor nad $\mathbb{K}$. Prostor $\mathcal{L}(X, \mathbb{K})$ značíme X^* a nazýváme jej duálním prostorem k prostoru X .